SVOBODA — СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

Vol. 236. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, DECEMBER 14, 1989 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 14-го ГРУДНЯ 1989 Ч. 236. РІК XCVI

ВЛАДИКА МСТИСЛАВ ВІРИТЬ В ЛЕҐАЛІЗАЦІЮ УКРАЇНСЬКИХ ЦЕРКОВ

Нюарк, Н.Дж. — Почитний американський щоденник „Стар-Леджер" у своєму недільному виданні з 10-го грудня помістив статтю своєї кореспондентки Кєті Баґмен п.н. „Українська Церква святкує відновлення". Статтю написала кореспондентка на підставі проведеної розмови з Владикою Митрополитом УПЦ в ЗСА і УАПЦ Блаженнішим Мстиславом у Бавнд Бруку, Н.Дж.

Авторка на початку своєї статті говорить про те, що Владика Мстислав є оптимістично наставлений щодо можливостей поширення свобідного релігійного віроісповідання в Україні, зокрема після зустрічі у Ватикані Папи Івана Павла II з президентом Міхаїлом Ґорбачовим на початку грудня. „Ми сподіємось, що наша Церква буде злеґалізована в СССР", — заявив Владика Мстислав, підкреслюючи й те, що ця зустріч зробила важливий початок для поновлення релігійної свободи для українців. „Майбутність сьогодні виглядає куди кращою, як ще кілька днів тому, а зустріч з Папою відкриває нові можливості для вірних Української Католицької та Української Православної Церков".

Не зважаючи на те, що М. Ґорбачов не говорив з Папою про майбутність Української Православної Церкви, він посередньо обіцяв Папі леґалізувати Українську Католицьку Церкву, як тільки новий закон про „свободу совісти" буде одобрений совєтським парляментом. Владика Мстислав сказав, що вишле ще одну телеграму до М. Ґорбачова, висловлюючи свою надію, що вірні Української Православної Церкви зможуть також свобідно й вільно прославляти Бога.

Владика Мстислав говорив по нерозривну силу молитви за кращу долю та релігійну свободу українського народу. „Ця тема була, є та буде невід'ємною частиною наших відправ і залишиться до того часу, поки наша Церква стане офіційно леґальною". Тим часом Владика поінформував, що його Церква продовжуватиме висилку в Україну релігійної літератури як і щотижневих радіопередач для вірних Української Православної Церкви. В дальшому Владика Мстислав підкреслив, що за останні два роки багато змінилося. Речі, про які не можна було й мріяти, стають дійсністю. Для прикладу Владика подав відвідини у нього українського християнського письменника-дисидента Євгена Сверстюка, про відвідини якого у моєму бюрі ще тому два роки не можна було й мріяти".

На кінець авторка подає життєвий шлях Владики Мстислава, починаючи з міста його народження Полтави, аж до ЗСА, де він очолив Українську Православну Церкву та створив її центр в Савт Бавнд Бруці, Н.Дж., побудувавши церкву-пам'ятник св. Андрея Первозванного, музей українського мистецтва, бібліотеку, архіви та українську православну семінарію св. Софії.

ЗУСТРІЧ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Філядельфія. — В суботу, 16-го грудня, ц.р., в приміщенні Українського Освітньо-Культурного Центру, в год. 4-ій по полудні відбудеться зустріч редакторів Енциклопедії України з громадянством Філядельфії і околиці. Буде нагода не лише познайомитися із редакторами окремих відділів, але також почути про стан праці над гаслами для наступних томів енциклопедії. На тому вечорі можна буде закупити перші два томи і передплатити дальші три по дуже зниженій ціні.

СУФА випустив дві нові коверти з нагоди Різдва

Джерзі Ситі, Н.Дж. — Постійно активний Союз Українських Філателістів Австрії випустив знову дві коверти з українською тематикою, які знаходилися на офіційній виставці австрійського уряду п.н. „Живе Різдво".

Одна з них, „першоднівка", зображує ікону Богоматері, типу Одиґитрія з XV-XVI сторіччя і до того зроблений спеціяльний поштовий штемпель також з картиною цієї Богоматері та з датою 1-го грудня 1989 року. Друга офіційна коверта СУФА має відбитку поштової марки з 15-го березня 1939 року з Карпатської України, на якій представлена церква в Ясені. Ця сама церква є також на поштовому штемплі, який виготовила Авґуста Бечкер.

Обидві коверти мають на відворотній стороні опис трьома мовами: українською, німецькою і англійською із вияснениям, що коверти виготовив СУФА на окрему виставку поштових марок з нагоди Різдва 1989 року.

Появилося нове число „Рідної Школи"

Ню Йорк. — Вийшло чергове число журналу „Рідна Школа", що його видає Шкільна Рада і Централя Опікунів тричі на рік під редаґуванням д-ра Євгена Федоренка.

Це число, позначене жовтень 1989, рік XXV, ч. 3/94/, має дуже цікаві статті багатьох авторів, що в цей чи інший спосіб пов'язані з вихованням молоді чи шкільництвом. У цьому числі поміщено теж багато матеріялів, пов'язаних з Роком Української Мови. З цих різних матеріялів можуть користати учителі, виховники, батьки й учні, бо різнородний матеріял містить велику кількість інформації про останні події в Україні.

В журналі є заклик Світової Координаційної Виховно-Освітньої Ради, щоби вся українська громада включилася в змагання за збереження української мови в діяспорі. Надруковано також резолюції Загальних зборів Шкільної Ради, як і розповідь Надії Світличної про вшанування Шевченка у Києві 22-го травня. Є допис Дмитра Нитченка з Австралії про русифікацію населення України з цікавими статистичними даними.

Є також прецікава стаття Миколи Горбаля про державний статус української мови, а теж і зворушливий лист-звернення поета Івана Драча „До юного серця". Є в журналі статті таких відомих осіб як: Я. Стех, Л. Храплива-Щур, Любов Дражевська, Микола Семчишин, Л. Андрієнко-Данчук, Олександра Мудра, Любомир Домашевський. Є також поміщена в журналі одна з праць учнів шкіл українознавства „Марко Вовчок" Христі Росохи. Там же є список ч. 5 словника-порадника для відросійщення української мови — Анатоля Вовка.

Це число, як й інші, можна закупити, пишучи на адресу Шкільної Ради: Education at Council, P.O. Box 391 — Cooper Station, New York, N.Y. 10276-0391.

Відкривається виставка І. Марчука

Ню Йорк. — Тут в Українському Музеї в суботу 16-го грудня, в 4-ій год. по полудні, відкриється виставка творів мистця з України Івана Марчука.

Малярство І. Марчука — явище в мистецтві не лише тому, що він шукає нові форми і засоби вираження, але він має продуману філософську концепцію. До 1988 року творчість І. Марчука не була признана „офіційною" Спілкою Художників України, хоча на той час він мав понад 15 виставок в різних містах СССР: в Москві, Києві, Львові, Тернополі, Івано-Франківському. Він сміливо протиставляв свою творчість казенній ідеології. Безкомпромісовий у творчості, тим самим чинив опір бюрократам від мистецтва, за що і був гонений. Лише 1988 року І. Марчука прийняли у члени Спілки Художників України.

Мистецьку освіту І. Марчук здобув у Львівському училищі прикладного та декоративного мистецтва ім. Івана Труша та у Львівському інституті прикладного та декоративного мистецтва, який закінчив у 1965 році. З великою шаною згадує мистець своїх вчителів: „Дякувати долі — післала високих навчителів Роман Сельський і Карло Звіринський — добрі майстри композиції, високоосвітчені щедрі люди. Ціла школа — Сельський: учень у Фернана Лєже, богатир на роздоріжжі: сюрреалізм, формалізм, інтелектуальний — на основі знань — реалізм!"

Переїхавши в 1965 році до Києва, І. Марчук займається керамікою, графікою, малярством. В 1970 році виконує декоративні панно в Інституті теоретичної фізики АН УССР „Ярослав Мудрий" і „До далеких планет", які принесли славу мистцеві. Але кераміка не захоплювала довго мистця. Він створює „власний" світ і відображує його на полотні. Постійно їздить, малює. Він створює собі композицію в своїй власній уяві, лише тоді береться за пензель.

Мотиви проростання і світла пронизують усю творчість. Пейзажі мистця дивують своєю філіграновою мереженою манерою виконання. Він добивається дивовижних ефектів світла місячного сяйва властивою лише для нього та його пейзажів технікою. Від краєвидів Марчука віє елегійним спокоєм, природа наче зачарована місячним сяйвом, розсипаним по всій картині. Ілюзію світу, фантазію, де немає жодного звуку, а повне безголосся, оніміння, ніби в казковому сні, передає мистець у картині „Зачарована тиша".

До ЗСА І. Марчук приїхав на запрошення Українського Музею в Ню Йорку, перед тим побував в Канаді та Австралії. Мистецтво І. Марчука викликало резонанс в західній пресі та зацікавлення глядачів. В музеї експонуватимуться твори, виконані за піврічне перебування в Канаді та твори, привезені з України колекціонером Марком Ґінзбурґом. Нюйоркчани зможуть оглянути творчість мистця, починючи від 1970 року по сьогоднішній день.

Виставка проходитиме до 14-го січня 1990 року.

ДОПОВІДЬ Д-РА Л.РУДНИЦЬКОГО

Ню Йорк. — Наукове Товаристо ім. Шевченка влаштовує в суботу, 16-го грудня доповідь д-ра Леоніда Рудницького на тему „Драматургія Григора Меріяма-Лужницького". Доповідь відбудеться в Домі НТШ, 63 Четверта аве., між 9-ою і 10-ою вулицями. Початок — о год. 5-ій вечора.

КПСС І ДАЛІ ЗБЕРЕЖЕ „КЕРІВНУ РОЛЮ"

Москва. — У вівторок, 12-го грудня, тут відкрилася друга сесія З'їзду народних депутатів, який на першому ж засіданні відхилив заклики лібералів до обговорення справи про зміну статті 6-ої конституції СССР, що проголошує КПСС „керівною і спрямовуючою" силою совєтського суспільства.

Таким чином, з'їзд підтвердив конституційну заборону на багатопартійність. За цю резолюцію голосували 1,139 депутатів, проти — 839, а 56 осіб стрималися. Хоч спроба скасування однопартійної системи потерпіла поразку, підсумки голосування показали, що на з'їзді існує значний ліберальний бльок, який нараховує сотні депутатів.

З'їзд затвердив запропонований Міхаїлом Ґорбачовим порядок денний, значну частину якого становлять економічні справи. Генеральний секретар заявив у своєму виступі на відкритті десятиденної сесії, що в цій сфері потрібні докорінні реформи, бо покищо в ній не видно ніяких поліпшень. Ґорбачов сказав, що країна, як ніколи, потребує „дисципліни і відповідальности".

Совєтська телевізія передавала лише перші дві години сесії, а решту було показано увечорі, записані на стрічку: минулого тижня заступник голови Верховної Ради СССР Анатолій Лук'янов зауважив, що під час прямої передачі з першого з'їзду в кінці травня — на початку червня обсяг виробництва в країні зменшився на 20 відсотків, бо мільйони людей сиділи біля телевізорів.

Порядок денний був порушений на першому ж засіданні, бо із-за довгих обговорень процедурних питань була відкладена доповідь голови Ради міністрів Ніколая Рижкова.

Дискусія з приводу скасування 6-ої статті конституції СССР була запропонована делеґатами з Прибалтики і членами міжреґіональної групи ліберальних депутатів. Після того, як більшість делеґатів з'їзду відкинула цю ідею, поет Євґеній Євтушенко назвав результати голосування „благородною поразкою", бо 87 відс. депутатів є членами партії.

Виступаючи на сесії, латвійський делеґат Вілен Толпежніков заявив, що „партія привикла до узурпації влади". В. Толпежніков, який входив до складу депутатської комісії, що розслідувала обставини кривавого розгону квітневої демонстрації у Тбілісі, повідомив, що рішення застосувати силу було прийняте на засіданні ЦК. Після цього міністер оборони Дмітрій Язов дав наказ військам, і мирна демонстрація була придушена.

Як уже інформовано, Литва стала першою совєтською республікою, яка викинула зі своєї конституції пункт про керівну ролю Комуністичної партії. Такий же крок уже зробили Східня Німеччина, Чехо-Словаччина і Мадярщина. У Польщі тепер комуністичний уряд, а болгарські керівники цими днями висловилися за багатопартійну систему. Минулої п'ятниці головний кремлівський ідеолог Вадім Медведєв також заявив, що партія не має наміру триматися за монополію на владу „будь-якою ціною". Однак Ґорбачов різко критикував академіка Андрея Сахарова, який закликав народ до загального страйку, щоб змусити з'їзд обговорити справу про скасування статті 6-ої конституції.

М. Ґорбачов заявив, що це спроба „підірвати престиж партії серед трудящих". Страйк, призначений на понеділок, 11-го грудня, не вдався: у Москві на працю не вийшла лише велика група наукових працівників.

ВЕЧІР Б. БОЙЧУКА

Ню Йорк. — Тут в неділю, 17-го грудня, в Українському Інституті Америки, 2 Схід 79-та вул., відбудеться двомовний вечір Богдана Бойчука, в якому візьмуть участь поети Дейвид Іґнатов і Марк Радман. Вечір влаштовують Український Інститут Америки і Нюйоркська група. Початок — о год. 5-ій вечора.

УЧНІ З УКРАЇНИ ВІДВІДАЛИ ЧИКАҐО І ДІ КАЛБ

Група українських учнів з Києва в гостях в домі д-ра М. і Л. Куропасів.

Ді Калб, Ілл. — У рамках вимінної програми поміж Чикаґо і Києвом відвідали на три тижні в листопаді Чикаґо і на один день середню школу в Ді Калб в поблизу Чикаґо дев'ятеро учнів із київської середньої школи, які мали при цій нагоді широку можливість познайомитися не лише з американським, але також з українським життям в Чикаґо.

В Ді Калб вони були гостями заступника головного предсідника УНС д-ра Мирона Куропася, який є учителем середньої школи та ініціятором вимінної програми. Про відвідини українських учнів широко писала місцева преса, а журналістка Кеті Астлінґ виготовила аж три репортажі до місцевого щоденника „Дейлі Кронікл" в Ді Калб і окремий, призначений для „Українського Тижневика". Ряд світлин поробив фотограф місцевого щоденника Роб Перея і ними були прикрашені репортажі американської журналістки.

К. Астлінґ у своїх репортажах розповідає точно про відвідини учнів та їхньої вчительки в Ді Калб, де їхніми господарями було подружжя М. і Леся Куропасі. Тут вони знайшли подібні обставини як у своєму рідному Києві, пише журналістка, хоча заявили, що школи є дуже різні. На їхню думку, як теж на думку їхньої вчительки Тані Бикової, яка висловила свої враження англійською мовою, американські школи є більші, свобідніші, мають більше компютерів і дають можливости для різних виявів спорту не лише для хлопців, але й дівчат. Учителька з України також пояснила систему шкільництва в Україні, де діти мають науку шість днів у тижні від 8:30 ранку до 3:00 по полудні.

Для молоді з України було незвичайно цікаво відвідати фарму та побачити як виглядає господарка в американському стилі, але таки найцікавіше було їм побувати в українських гос

(Закінчення на стор. 3)

У СВІТІ

ПОЛІТИЧНІ ПАРТІЇ ЛІВИХ і правих переконань скритикували колишнього грецького короля Константина за те, що він в інтерв'ю з кореспондентом газети „Ню Йорк Таймс" сказав, що хотів би повернутися до Греції щоби привернути єдність в країні. Консервативні Нові демократи, як й інші, обурилися його пропозицією, заявляючи, що „справа грецької монархії була вирішена шляхом голосування раз і назавжди в 1974 році". Соціялісти, партія колишнього прем'єр-міністра Андреаса Папандреу, оскаржує короля у „хитрому та небажаному втручанні у внутрішню політику Греції", а комуністи з обуренням заявили, що „король є останньою людиною, яка повинна давати поради у справах правління країною".

РОБИН ГИҐҐІНС, ДРУЖИНА полковника Вілляма Гіґґінса, обвинувачує Організацію Об'єднаних Націй в наражуванні військовиків на „безборонну смерть" тому, що незуміла подбати про їхнє забезпечення. Полковник Гіґґінс, член обсерваційної військової групи ООН, був схоплений терористами у Ливані в лютому 1988 року та ними страчений у відплату за схоплення ізраїльтянами мусулманського релігійного провідника в Ливані. Тіло полковника В. Гіґґінса ніколи не було знайдено, хоч терористи твердили, що вони його вбили.

ОХОРОНЦІ ЛЮДСЬКИХ ПРАВ, організація, яка займається перевіркою дотримання прав людини в світі, у своєму річному звіті подає, що 68 мужчин і жінок, які в своїх країнах контролювали цю справу, були вбитими в цьому році, а 10 інших пропали без вісти. Ця організація з осідком в Ню Йорку підкреслює, що в останньому часі переслідування членів цієї організації значно зросло зокрема тоді, коли дані особи свідчили про ці вчинки.

БЕРУЧИ ДО УВАГИ невдоволення альянтів, канцлер Західньої Німеччини Гельмут Коль, значно сповільнив своє промощування шляху до майбутнього об'єднання Німеччин, зокрема після того, як представники чотирьох воєнних переможців-окупантів Німеччини зустрілись в Західньому Берліні, виносячи спільне рішення, що найважливішою справою в Европі під сучасну пору є „стабільність". Промовляючи до членів своєї Християнсько-демократичної партії канцлер Г. Коль відтягнув своє бажання швидкої „конфедерації" обидвох німецьких держав, яка дуже турбувала европейських союзників, ЗСА і СССР. Вони натякали на те, що така необдумана злука Німеччин може статися без міжнародного одобрення.

У ВІВТОРОК, 12-ГО ГРУДНЯ, в Гонґ-Конґу започатковано дуже засекречену акцію насильної репатріяції до В'єтнаму „корабельних людей". Перша група, 51 особа, були супроводжені до літака сотнею озброєних поліцаїв, а летить той літак до Ганою, столиці В'єтнаму, країни з якої ці люди втікали з нараженням власного життя та життя своїх рідних. Ця група складалася з 9 мужчин, 16 жінок і 26 дітей, а речник уряду заявив, що все відбулося спокійно. Англійський уряд та адміністрація Гонґ-Конґу вже кілька разів заявляли, що плянують таку насильну репатріяцію, не зважаючи на протести ЗСА та обурення груп, які займаються втікачами та обороною людських прав.

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ ДЖОРДЖ БУШ в понеділок, 11-го грудня, у Білому Домі висловив велике занепокоєння зростаючим числом жертв в наслідок водіння автомобілів в нетверезому стані. „Це калічить, як крек, шалене, як банда злочинців, вбиває більше дітей, як ці два чинники разом". Він не запропонував жодних конкретних дій зі сторони федеральної влади, віддаючи всю ініціятиву стейтовим та місцевим урядам. Секретар транспортації Самюел К. Скіннер запропонував ввести деякі обмеженнял рекламування алькогольних напитків. За статистичними даними минулого року на дорогах Америки в автомобільних аваріях загинуло 23.352 осіб, майже половина цих нещасливих випадків були спричинені алькоголем. Держава щороку витрачає 50 міл. дол. на різні програми боротьби з алькоголем.

НОВА ДЕРЖАВНА „ПРОГРАМА для перепочинку" надає велику допомогу родинам, які піклуються своїми пристарілими хворими членами родини. Ця допомога надається у різних формах. Держава оплачує кваліфікованих медсестер, соціяльних або медпрацівників, які відвідують хворих кілька разів на тиждень, піклуються хворими похилого віку, чим дають перепочинок членам сім'ї, які постійно обтяжені цим піклуванням. Кошти розподілені між федеральною владою та стейтовою. Наприклад, стейт Ню Джерзі гарантує кожному клієнтові приблизно 480 годин піклування на рік, що в цілому коштує державу 2,400 дол. Щоб мати право на цю допомогу річний прибуток клієнта не повинен перевищувати 1,104 дол. на місяць, а маєток — 40,000 дол. Програму не цікавить загальний прибуток цілої родини. Іншою формою нової програми є відкриття центрів денного піклування. Всі ці заходи робляться для того, щоб допомогти сім'ям, які не мають змоги заплатити перебування своїх рідних у будинках опіки для старших.

ОФІЦІЙНІ ЧИННИКИ Армії ЗСА запропонували, щоб в зв'язку з передбаченим зменшенням військових сил в Західній Европі, зробити конструктивну реорганізацію, зосереджуючись на військових базах швидкої реакції на території Америки. Цю пропозицію повинен затвердити секретар оборони, Дік Чейні, згідно з якою військові частини, що зосереджувалися на охороні Західньої Европи з танками та іншими тяжкими машинами, будуть перетворені на більш мобільні військові частини із можливістю якнайшвидшого переміщення у загрожені місця світу. Цей плян розпрацьований ген. Карлом Е. Вуомо, шефом генерального штабу Армії, перетворить Армію ЗСА в світову силу швидкої реакції з великим наголосом на летунстві та легких дивізіях.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street Jersey City N.J. 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашінгтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс)

Subscription 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00 Change of address — $1.00 Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster Send address changes to
Svoboda 30 Montgomery Street Jersey City N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City N.J.

Передплата на рік $40.00 на півроку — $22.00 на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки і money orders виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City N.J. 07303

Ідеологія і державна рація

Грецький філософ Аристотель, учитель Александра Великого започаткував своїм твором „Політея" роздуми над суттю політики, які довели — вже у нашому сторіччі — до постання політології, окремої наукової ділянки, підвалинами якої є історія і економіка. Між істинами політології є ця, що тільки авторитарні ідеології, фашизм і комунізм, задивлені у свої монопольні права верховодства, намагаються всіма існуючими засобами накинути свою ідеологію іншим. Демократія, яка визнає плюралітет у суспільно-партійному житті, розмежовує ідеологію від державної рації. Конкретно: під час Другої світової війни, в якій бльок демократичних держав (ЗСА, Британія, Франція) співпрацював з СССР, як із своїм союзником на протигітлерівському фронті, проголошено доктрину, що „держави з різною соціяльною системою можуть співдіяти".

Новий конкретний приклад на примат державного інтересу над ідеологією прийшов під кінець минулого тижня, коли до Пекіну прилетіла делеґація високих американських урядовців під головуванням дорадника президента Джорджа Буша для справ крайової безпеки Брента Сковкрофта і заступника державного секретаря Лоренса Іґлбирґера. Прийняли їх у Пекіні дуже сердечно, очевидячки, врадувані тим кроком Буша. Брент Сковкрофт, емеритований генерал, у своїй промові на бенкеті, що його влаштував у честь американських гостей китайський міністер закордонних справ Кіян Кішен, не скривав, що між Китаєм і Америкою існують „поважні різниці поглядів". Американська державна верхівка, Білий Дім і Конґрес, та все американське суспільство були і є обурені масакрою, яку китайський комуністичний уряд перевів у червні цього року проти демонструючих студентів у Пекіні. Хоча президент Буш не захотів зривати дипломатичні зв'язки з Китаєм, не відкликав з Пекіну амбасадора ЗСА і застосував тільки обмежені санкції (припинення достав зброї, припинення кредитів від Світового банку і „замороження" зустрічів на високому рівні) — Китай таки протестував проти „втручання Америки у його внутрішні справи". Існує яскрава розбіжність становищ ЗСА й Китаю ще у відношенні до подій в сателітських державах. ЗСА раді процесові завмирання комунізму в Европі, володарі Китаю таврують комуністичних лідерів в Европі, які ніби здають позиції під тиском демонстрантів.

Подібно, як це зробив президент Ричард Ніксон із своїм державним секретарем Генрі Кіссінджером у 1972 році, — теперішня подорож Б. Сковкрофта відбулася засекречено. Подано до відома цю подію вже після того, як американська делеґація була в Пекіні. Американські демократичні діячі скритикували цю дію Буша. Сам Буш, як і державний секретар Джеймс Бейкер і пресовий — речник Буша Марлин Фицвотер рішуче боронили цю поїздку. Мовляв: суходільний Китай надто велика простором і населенням держава, щоб можна викреслювати її з міжнародного життя. Далі: Америка вчинила тепер перший крок до нормалізації відносин з Китаєм і виявила виразно, на чому Америці залежить — на злагідненні курсу внутрішньої політики Китаю. Тепер китайський уряд мусить виявити свою добру волю і певно зробить це, бо йому залежить на покращанні взаємин. Десятки тисяч китайських студентів в Америці задемонстрували виразно своє обурення масакрою їхніх колеґ у Пекіні. В американській амбасаді у Пекіні від червня цього року скривається пара китайців, за якими китайська поліція розписала гончі листи. Уряд в Пекіні вже заявив, що студентам, які студіюють в Америці не грозить переслідування після повороту до Китаю. Джордж Буш знає Китай і тамошніх лідерів краще, як будь-хто інший, бо був там першим амбасадором ЗСА. І він керується державною рацією — на дальше майбутнє.

Президент із членами Уряду напевно брали під увагу, що теперішня хвиля мирної революції, яка нівечить комунізм в Европі, швидше чи пізніше мусить заторкнути й Китай. Формальною притокою до вислання цієї делеґації до Пекіну було бажання поінформувати тамошніх лідерів про недавню конференцію на вершинах Буша з Ґорбачовим. Цю саму тактику, яку ЗСА стосують супроти СССР — вони стосують і супроти Китаю: не бойкотом, санкціями й ізоляцією а сяк-так добрими взаєминами впливати на зміну авторитарних методів у напрямку до демократії.

ПРО ЗАХВОРІННЯ В ЧЕРНІВЦЯХ

I.

Лондон (УЦІС) — Починаючи з серпня 1988 року в Чернівцях з'явились випадки нового захворювання, що вражає, в основному, дітей і проявляється у вигляді облисіння. Про це повідомляла центральна і місцева преса, правда, з деяким запізненням (перша публікація з'явилася тільки в жовтні). В кінці листопада минулого року в Чернівцях відбулися масові стихійні мітинги, на яких жителі міста вимагали правдивої інформації про хворобу. На жаль, і досі такої інформації немає. Зокрема на пресовій конференції, що її передавали по обласному телебаченню 29-го жовтня 1989 року, представники міністерства охорони здоров'я СССР заявили, що підстав для хвилювань немає, бо хвороба давно припинилась. Така була відповідь на вимогу обласної організації Народного Руху України за Перебудову про створення міжнародної комісії для вивчення хвороби, лікування за кордоном групи найбільш уражених дітей і усунення з посад керівників цього Міністерства України, підтриману багатотисячним мітинґом 26-го серпня 1989 року.

Висловити свою точку зору з цього приводу ми попросили Ігоря Нестерука, в недалекому минулому старшого наукового співробітника Чернівецького державного інституту, кандидата фізично-математичних наук, який давно займається цією проблемою і ще в листопаді минулого року запропонував інфекційну теорію захворювання.

Питання: Ігоре, чи не могли б ви розповісти як виглядала картина захворювання восени минулого року, коли ви почали працювати над цією проблемою, і який стан справ сьогодні?

Відповідь: В кінці минулого року кількість хворих наближалась до 80. Крім облисіння спостерігались ураження багатьох внутрішніх органів і відхилення психіки. Для хвороби була характерна так звана тотальна алопеція. З кінця листопада випадки повного облисіння припинились, але різко зросла кількість хворих з льокальною алопецією і Міністерство охорони здоров'я інтерпретувало цей факт як припинення хвороби взагалі, пояснивши це проведеними санітарними заходами. Однак далеко не всі з таким трактуванням погодилися, продовжували працювати неформальні дослідники, які висували різні теорії, що відрізнялись від офіційної версії талієвого отруєння, зокрема, як можлива причина захворювання називалась інтоксикація сполуками бору (А. Галін, наприклад, притримується точки зору, що це наслідок захоронення ракетного палива), вплив радіяції тощо.

Тривога населення пояснюється різким збільшенням плямкової алопеції у дітей і дорослих. Наприклад, за далеко неповними офіційними даними за перше півріччя 1988 року — тобто до початку хвороби — в місті було зареєстровано сім випадків цього захворювання, тоді як за цей же період 1989 року зафіксовано вже 201 випадок. Офіційна статистика, звичайно, не дає реальної картини, наприклад, в обласному Будинку дитини офіційно зареєстровано тільки троє хворих, а перевірки на протязі року здійснені мною разом з групою студентів математичного факультету ЧДУ виявили ще дев'ять хворих, до того ж про деяких з них лікар Макеєва З. М. не могла сказати, коли точно почалося облисіння і не вела відповідних записів у картотеках.

Нас тривожать також випадки рецидивів (повторного облисіння) у деяких дітей, що перенесли тотальну алопецію восени минулого року, крім того трапився випадок тотального облисіння влітку цього у дитини з Кельменецького району Чернівецької области. В офіційній і неофіційній пресі з'являються повідомлення про випадки облисіння по всій країні (Молдавія, Івано-Франківська область, Естонія, Запоріжжя, Кемерово, Томськ, Омськ, Маріюполь та інші.).

Питання: Ще на початку листопада минулого року ви прагнули привернути увагу Міністерству охорони здоров'я, а потім і громадськості до інфекційної гіпотези. Рокажіть про це детальніше.

Відповідь: Я — математик. І тому передусім вирішив проаналізувати статистичні дані. Вже 5-го листопада 1988 року, завважили характерне для епідемії експоненціяльне зростання кількости хворих з часом, я дав відповідне попередження про інфекцію в державну комісію, що працювала тоді в місті. 7-го листопада остаточно оформлений звіт, що був обговорений і схвалений фахівцями з статистики, я передав заступникові міністра охорони здоров'я СССР О. Баранову. Цього ж дня в розмові зі мною він без жодного обговорення заявив, що інфекційна версія цілком відкинута комісією (якраз в цей день було підписано горезвісний висновок групи офіційних експертів про отруєння талієм). Така реакція мене здивувала, тим більше в кулуарах комісії я познайомився з думкою київських токсикологів, які цілком заперечували можливість отруєння.

Закінчення буде.

Яр. Рудницький

У десятиліття Українсько-польської декляраціï

Десять років тому „в наслідок пересправ і виміни поглядів поміж Урядом Української Народної Республіки в екзилі й екзильним урядом Речіпосполитої Польської підписано 28-го листопада 1979 року в Лондоні спільну українсько-польську „деклярацію" в справі співпраці, „опертої на взаємному пошануванні оправданих інтересів" обох контраґентів. Деклярація кінчається таким ствердженням:

„В життєвому інтересі українського народу й польського народу, що є відвічними сусідами, а тепер позбавлені свободи й незалежности, є виборення й тривале забезпечення державного буття вільних і незалежних України і Польщі".

Сиґнатори декларації з українського боку — Президент М. Лівицький, голова Уряду УНР Т. Леонтій і керівник зовнішніх справ Яр. Рудницький — здавали собі справу з того, що Уряд РП стоїть на становищі Ризького договору з 1921 року, так як польська сторона була свідома того, що Уряд УНР трактує Україну як цілість у етнографічних границях із 1939 року зн. із Лемківщиною й усім т. зв. Закерзонням. Одночасно українська сторона, як і поляки, здавали собі вповні справу з того, що як екзильні партнери вони не можуть на чужині вирішувати подробиці територіяльних диспут і устійнювати такі, чи інші граничні пересуви. Це залишалося майбутнім Урядам і парляментам вільної України й вільної Польщі; тому в „Деклярації" про ці справи не говориться.

Як звичайно в таких справах, невмирущий „вокс популі" діяв і по одній і по другій стороні. Українські патріоти й деякі політичні організації критикували лондонську „Деклярацію" за непоставлення проблеми границь у її текст, а „оборонці Львова" приписували польському урядові в екзилі резиґнацію з західньо-українських, білоруських і литовських земель, Зокрема йшли атаки на св. п. президента К. Саббата з приводу карти сучасної України й Польщі, надрукованої в додатку до тексту „Деклярації" з 1979 року хоч вона мала за завдання унаочнити західньому читачеві положення теперішньої України, теперішньої Польщі й Лондону, як екзильного осередку, де підписувалося цей документ.

З метою вияснити „народові християнському" всю справу зорганізовано у Відні 5-го листопада 1986 року зустріч-нараду екзильних урядів і дипломатичних представників, на якій раз назавжди устійнено й прийнято, як зобов'язуючу, постанову про те, що „всі територіяльні диспути про державні й національно-етнічні границі відкладаються на час, коли вільні уряди дотичних націй зможуть ними зайнятися й остаточно їх вирішити". З того часу по українському й по польському боці запанувало „примирення", хоч тут і там виявлялися критичні голоси проти „Деклярації", мовляв, „а що буде як..."

Показовим із цього погляду був світовий з'їзд польських екзильних представників уряду РП в Лондоні у вересні 1988 року, де висувалося м. ін. справу „східньої Малопольщі". У відповідь на це міністер закордонних справ РП, проф. З. Шкопяк, виразно заявляв, що уряд РП притримується не тільки „Деклярації" з 1979 року, але й згаданого віденського домовлення з 1986 року, Те саме повторяв кількакратно св. п. президент К. Саббат, зокрема в часі нашого останнього побачення 30-го жовтня 1988 року в Лондоні.

З перспективи 10-ох років існування й успішного функціонування „Деклярації" з 1979 року й віденського домовлення з 1986 року треба ствердити, що українсько-польські урядові (екзильні) взаємини ввійшли в „нову еру" й співпраця між обома урядами в тому часі виявила багато позитивів, зокрема на міжнародному форумі. В міру розуміння, доброї волі й виявів дальшої співпраці вона даватиме не тільки нові висліди, але має можливості поширення співпраці на інші екзильні політичні середовища в ім'я спільної боротьби проти московсько-большевицького імперіялізму з одною великою метою: справді вільні, самостійні й ні від кого незалежні держави тепер поневолених Москвою народів.

Михайло Осадчий

„ТОЙ, ХТО УКРАЇНСЬКУ МОВУ СТАВИВ НАД ЖИТТЯ"

Пік застою — 1977 — 1978 роки. Його жабуринням ще заростає кілька острівців вільної мислі — і серед них політичний табір особливого режиму обговорюється проєкт заклику товариства, яке поставило за мету увічнення української мови.

У цій атмосфері і постигає новоприбулий етап: табір поповнює політв'язень-рецидивіст Олекса Тихий. Довідуємося: член Української Групи Сприяння Гельсінкським угодам. Засуджений у Дружківці на Донеччині в супрязі з головою цієї громадської організації Миколою Руденком.

Спільний підсудний бар'єр, спільний акт звинувачення. Спільний і вирок, тільки суворіший: Олексу Тихого „женили" (табірний вислів) вдруге. За тією горезвісною статтею — „антирадянська аґітація і пропаганда"...

Перший раз „женили" в 1957 році. В час, коли хрущовська „відлига реабілітувала десятки тисяч політв'язнів, ця ж примарна „відлига" поповнювала табори новобранцями. „Злочин" Олекси Тихого — закінчивши філософський факультет Московського університету, він дозволив собі не лише потай любити українську мову, а й висловлюватися про свою любов „бодай перед одним свідком"... І цього було достатньо для семирічного поневолення попервах.

Теперішній, другий термін — 10 років таборів особливого режиму і п'ять років заслання.

Середнього зросту, темпераментний у бесіді, замислено зосереджений на самоті. Скромний і головне — без уяви вождизму в голові. Хвороба „гегемонізму" уже входила в моду серед табірників, і до кого вона не чіплялася, той був мені найсимпатичніший. Олекса Тихий вникав у саму суть табірного побуту та людських і міжнаціональних стосунків. Вістка про Товариство у справі увічнення української мови потішила його: „Це ж для мене як медом по губах!"

Табірники спраглі на інформацію „з волі". Але режим тому й особливий, що в'язні цілоденно й цілотерміново під замком. Нікого не здибає, окрім співкамерника. Передавалися записки, можна було під різними приводами вийти у виробничу зону. Ловлю Тихого на виробництві: сидить на саморобному дзиглику біля грубки, ногу розтирає. Я й раніше зауважував, що Олекса пришкандибує на праву: що таке? Пригляньгя пильніше: всі цементні мішки першого ув'язнення відпечаталися на ній, як високим друком.

Піднявся — заледве волочить праву.

— Завтра на голодівку йду! Понад три місяці жодного листа не видали, а мама старенька та й сердешно побивається за мною". Слово — король. Слово в Олекси Тихого твердіше, аніж здоров'я.

...Прощаюся. Мій термін завершується, ось-ось вихоплять на етап — на заслання, Уп'явся в мене: очі втиснені в чоло, як вуглинки в утробу печі. Змарніле, вицвіле обличчя. Я: — Що передати волі?

— Ти ж будеш у тюрмі тайги. Скажи їй, тайзі: може й не дотягну, кволий. І ще скажи: над життя ставив Олекса Тихий рідну українську мову. Це — моя і внутрішня воля, і мій злочин — українцеві на Україні Щербицького любити рідну мову!

Видається мені нині, що сльози зблиснули, як запальнички. Я видозмінив тему: у вироці твому є слова: 'Вимагав від редакції „Радянська Донеччина' (україномовна газета свою антирадянську мову"... Як — вимагав? Гримав кулаками по столу, чи під пістолем?

— Спочатку надсилав поштою, а потім і до редакції заходив. Говорив, що в моєму районі закривається школа за школою в селах — всіх переводять на російську мову. Називав цифри і факти. На мові слідчого це — вимагав, аби крутішим було звинувачення.

У моїй уяві Олекса Тихий вічно живий: пришкандибує, тягне ногою усі 14-літні карцери, цементні долівки, сморід і матюки тюремного життя. Не любив „ментів", — та не мав у своєму словниковому запасі скверного простого слова на кшталт ментовському — аби осадити їх і вилити гнів душі. М'якої вдачі був Олекса. Йому б діткам у школі казки розповідати, а не вести щоденну війну з „уніформами ментів". Поруч з розквітлим соняшником молитися б до сонця нового життя, — а вимушений був проявляти твердість духу голодівками протесту — через невидані листи, в знак солідарности з ображеними приятелями — відстоював людську гідність навіть на дні „імперії зла". Як шашіль підточувала табірна війна з ментами всіх ранґів здоров'я Олекси Тихого. Всі голодівки як акції групового протесту підтримував Олекса — завжди в гурті, ніколи не виособлював себе, як то бувало з „вождями"...

..Переказували мені вже на засланні (Комі АССР): воює — голодує... Після чергової голодівки Олекса Тихий і помер. Тіло піддалося смерті. А дух Олекси, сила волі — це дух і характер нашої і його улюблениці — української мови. Топчуть її кирзаками, стріляють у її серце й душу, гребують нею, — а вона, як фенікс з попелу — відроджується. В поколіннях, у століттях. І доки звучатиме наша мова — доти й витатиме її з її духом її носія, обранця, оборонця і борця за неї — Олекси Тихого.

*
* *

А заклик Товариства Увічнення Української Мови ми потайки передали з табору особливого режиму в Сосновці — академікові А. Д. Сахарову. І він підтримав. І в люди запустив. А серед підписаних ініціяторів Товариства — був і Олекса Тихий. Тільки ж не пощастило тому закликові — на „волі" брежнєвщини — мертва сплячка, політичні табори надто ізольовані, аби звучати голосом сильним, мов трубою...

Коли буде встановлений пам'ятник на Байковому цвинтарі у Києві на могилі Олекси Тихого, я б рекомендував написати на ньому: „Той, хто українську мову ставив над життя".

Земля Тобі пухом, мій табірний побратиме!

Вічная пам'ять!

П. С. Зберігаю у себе рукописну збірку власних віршів „Сім кольорів", першим читачем якої і літературним поцінювачем був незабутній Олекса Тихий.

УЦІС

Світлана Кузьменко

Українське дерево

Скільки дерево оте було обрубано.
Зрубано, підважено з основ.
А воно страждене і порубане
Проростало і зростало знов.

І пускало паростки по світі.
У безсмертя сила проросла —
В добрих дітях, його вічних дітях —
Із прапредків духу джерела.

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні присилати до редакції „Свободи" разом із двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

Раїса Галешко

ЛЕКЦІЇ Й ЗДОБУТКИ „ЧЕРВОНОЇ РУТИ"

II.

Свята, наївна віра в те, що рок — це проґрес, що не переживши „рок-хвороби", ми і в цьому відстанемо від Заходу, вихлюпнулася в зовсім несподіваний спосіб: рок-музика на нашій Батьківщині, як ні в якій іншій країні, набула гостро соціяльного спрямування. Це яскраво виявилося, наприклад, у виступах ансамблю „Не журись" зі Львова — за ті пісні, які вони співають під рок-ритми, не так давно поетам голови злітали; або групи „Гуцули" Івано-Франківська, яка вже понад 10 років „б'ється" з владою за рок з українськими словами і гуцульськими ритмами; чи рок-групи „Незаймана земля" з її творами під такими назвами, як „Триптих пам'яті жертв сталінізму", „Партійний вальс на музику Брежнєва, слова Суслова"...

Одним словом, „негритянські галушки під полтавський блюз"...

Більшість пісень стали рупором правди, а правда завжди народжується в глибинах народу, понадто в героїчні і тривожні періоди його історії. І вісниками її в кожного народу традиційно були рапсоди, бояни, барди, кобзарі...

На Україні постало з праху кобзарство! Символічно, що великий приз (гран-прі) отримав Василь Жданкін — сучасний кобзар із групи „Не журись".

Багато виконавців (якщо не більшість) віддали перевагу „співаній поезії" (раніше такого терміну не було в музичній культурі України, вживалося „барди", або „виконавці авторської пісні"). 19-літній Тарас Чубай зі Львова співав ті пісні свого батька, поета Григорія Чубая, за які той був репресований в 60-их роках. У супроводі музичних синтезаторів і електрогітар за душу брала співана поезія Т. Шевченка, І. Франка, В. Симоненка, Л. Костенко.

IV

У Фестивалі „Червона Рута", як відомо, брали участь українці з діяспори. Представники другого, третього, а то й четвертого покоління українців, що виросли на чужих землях, не почувалися гостями на своїй прабатьківщині, більше того, подекуди їхнє мистецтво виглядало національним, аніж місцевих виконавців. Газета „Культура й життя" в оглядовій статті про фестиваль так написала про це (подаємо із скороченнями): „На 'Червону Руту' були запрошені представники української діяспори різних реґіонів планети. І ось саме, вони, в силу носталгічної дбайливості до національної культури, продемонстрували не загублені ними її особливості, зокрема ті, завдяки яким українська естрадна музика може таки зберегти свою самобутність. Це унаочнив і фестивальний концерт-з'їзд музикантів-українців з усіх країв, далеких і близьких 'До вогню і води Батьківщини'. Учасники концерту-з'їзду приваблювали насамперед увагою до традиційних жанрів саме української легкої музики, а не „космополітичної".

Якщо з часів біг-біту наших естрадників немов заклинило на метроритмі 4/4, і в цьому розмірі мало не всі конкурсанти прокатеринили свій репертуар, то в трактуванні гостей-українців можна було почути дещо інше. А саме: група „Соловей" з Канади репрезентувала „Колискову" (6/8) і польку (2/4), „Вокс", „Контакт" з Чехословаччини — вальс (3/4). Поліметрію в думах-балядах уподобали бандуристи Юліян Китастий із ЗСА, Віктор Мішалов з Австралії.

Приязно зустріла аудиторія ансамблі „Роса" (Югославія), „Галичина" (Польща), соул-джаз-рок дует „Дарка і Славко" (ЗСА. З цікавістю вислухали в залі міні-речиталь майбутнього адвоката, юної Клявдії-Еліси Полотнянки з Арґентини. Але чи не найбільше захоплення слухачів викликала співачка Люба Білаш, яка в супроводі її співвітчизника піяніста-флейтиста Івана Стецишина репрезентувала кілька сольоспівів — жанр, також характерний для української музики.

V

Одним з тих, хто вклав велику частку праці і коштів в організацію і перебіг фестивалю, був підприємець з Торонто Микола Мороз. Роздумуючи над тим, що конкретного для України може зробити він особисто в цей сприятливий для контактів час, Мороз обрав музичний напрям — одну з найслабкіших ділянок в українській культурі. Як відомо, в Совєтському Союзі існує єдина фірма грамофонного запису — „Мелодія" в Москві, вона й вирішує, що і в якій кількості записувати з національної музики тієї чи іншої республіки.

Ще в 1987 році Микола Мороз і його помічниця Марія Наумчук налагодили контакти з Українським фондом культури, Міністерством культури УССР, київськими кооперативами в справі створення єдиного підприємства — випуску касет і платівок із записами української музики. І от 19 травня 1989 року народилося в законі це триєдине підприємство: „Кобза" (кооператив в Україні) — „Кобза" (спільне підприємство) — „Кобза" (фірма в Торонто).

(Закінчення на стор.)

Лекції...

(Закінчення зі стор. 2)

Забезпечення фестивалю „Червона Рута" звукоапаратурою, інструментами, мікрофонами, іншими сучасними музичними атрибутами взяла на себе фірма „Кобза": звукове обладнання сцени, касети і G-кардс, 500 сорочок з фестивальними написами, різноманітні наклейки, сім барабанів, дві гітари... Завчасно висланий з Канади дублікатор для копіювання касет, які можна було б наступного дня продавати на фестивалі, на жаль, затримався в Москві.

Практично вся ця дороговартісна апаратура залишається в Києві в спільному підприємстві „Кобза", як щаслива знахідка для збіднілого музичного буття України.

Завдяки „Кобзі" на американському континенті, як зрештою в інших країнах, українці мають змогу слухати пісні фестивалю „Червона Рута", бачити відео з концертів.

* * *

Отже, осмислюючи, що таке фестиваль „Червона Рута" і чому ми так уважно придивлялися до нього весь період підготови і проведення, хочеться зробити оптимістичний висновок: це перша велика спільна дія і спільна перемога молодих українців на чужині і в батьківській країні, перша нагода придивитися один до одного. А молодь завжди з надією дивиться в майбутнє.

А де надія, там і дія... Вже є ідея провести обмінний фестиваль молоді — на американському континенті, а потім знову на Україні. Непогана ідея. Над нею думають підприємці з „Кобзи" Марія Наумчук і Микола Мороз...

В. о. президента УНР Микола Плавюк — в Европі

Філядельфія (УІБ). На закінчення ювілейного року відзначення 110-ліття народження голови Директорії і Головного Отамана УНР С. Петлюри прибув до Парижу, Франція, Микола Плавюк.

4-го листопада ц. р. він зложив на могилі Головного Отамана вінок від імени ДЦ УНР і в короткому слові наголосив: „Закінчуємо святкування в честь Симона Петлюри в цьому ювілейному році, святкування пройшли у цілому світі. Вони черговий раз доказали глибоку пошану і відданість української спільноти не лише особі С. Петлюри, який став символом безкомпромісової боротьби за державну суверенність українського народу, але й до тих світлих ідеалів, за які боровся і віддав своє життя Головний Отаман.

Радіємо, що саме в цьому ювілейному році не лише за кордонами України, але й по всіх широких просторах батьківщини ім'я Симона Петлюри і його вклад в розбудову Української Народної Республіки стали широковідомими.

Державний герб УНР і її прапор стали ознакою свідомого українства, яке змагається за належні йому права. Ми разом з українським народом! Всесторонньо підтримуємо його боротьбу і віримо, що вкоротці матимемо змогу разом з українським народом святкувати його перемогу і у вільній Україні вшанувати пам'ять її великого сина і державного будівничого С. Петлюри".

Того ж дня в авдиторії бібліотеки ім. С. Петлюри відбулась зустріч в. о. президента УНР з представниками українського церковного, наукового, громадського і політичного життя, на якій він виголосив доповідь про „Завдання ДЦ УНР у світі подій в Україні і в світі". Ряд цікавих запитань, поставлених доповідачеві, вказують на зацікавлення працею ДЦ УНР, який після консолідаційної Х сесії Української Координаційної Ради, поновивши склад керівних органів ДЦ УНР, приступив до пожвавленої діяльности.

Напередодні приїзду до Парижу М. Плавюк відбув зустріч з представництвом ДЦ УНР на терені Великобританії. Відбулась вона в Лондоні 30-го жовтня. Члени представництва М. Сидоренко, О. Боднарівський та В. Мельник поінформували про свою працю у Великобританії. У виміні думок намічено пляни поширення представництва, діяльности його на внутрішньому і зовнішньому відтинках, беручи до уваги важливість Великобританії і взагалі західньоевропейських країн в сучасній міжнародній констеляції.

Рішено розширити контакти з народами центральної і східньої Европи, які подібно до українського народу є в боротьбі проти московського імперіялізму. В наступному році вирішено відзначити у Великобританії при участі всієї громади 70 років дії ДЦ УНР.

Того ж дня увечорі в домі Об'єднання Українців Великобританії відбулася зустріч з представниками всіх тих організацій, які від Х сесії УНРади повернулися в її склад.

М. Плавлюк висловив подяку всім тим, хто всесторонньо підтримував ДЦ УНР в його праці, підкреслив їх осяг набуття власного дому, який він відвідав, та звернувся із закликом до всіх представників посилити дію Представництва ДЦ УНР у Великобританії.

У вичерпній доповіді про ситуацію в Україні і зобов'язання, які з того стану виникають перед нами, доповідач підкреслив співзвучність прямувань патріотичного українства на Батьківщині і дії ДЦ УНР.

Доповідач наголосив необхідність посилення нашої дії на міжнародному відтинку, бо ідеї суверенного державного життя поневолених народів совєтської імперії не все знаходить зрозуміння серед політичних діячів країн Заходу. Відрадним явищем є ширше зрозуміння тієї ідеї серед громадськости західніх країн.

Римо-католики в Америці моляться за леґалізацію УКЦ в Україні

Норт Порт, Фла. — Ще не минуло два роки, як ми скористали з гостинности римо-католицької катедри Богоявлення Господнього у Венис, щоб відсвяткувати наше так вдале 1000-ліття Хрищення України, як тим разом єпископ Джан Невинс повідомив нашого пароха о. митрата Матвія Берка, що американські католицькі єпископи на своїй конференції 9-го листопада виготовили послання до своїх священиків і вірних, щоб присвятити неділю, 26-го листопада, — Свято Царя Христа — на Богослужби і молитви до Всевишнього за повернення свободи Українській Католицькій Церкві на Україні.

Рівночасно єпископ Джан Невинс звернувся з пастирським листом до парохів у своїй дієцезії, яка начислює 150,000 вірних, щоб присвятили цю саму неділю на молитви за Українську Католицьку Церкву. У тому ж намірені він сам відслужить Архиєрейську Вечірню о 3-ій годині по полудні у своїй катедрі, на яку запросив до участи парохіян української католицької церкви в Норт Порті, а їхнього пароха о. митр. Матвія Берка — на головного проповідника. Наша парохія Входу в храм Пресвятої Богородиці прийняла це повідомлення з великим ентузіязмом. В той час появилися дуже прихильні статті-послання єпископа Джана Невинса в католицькій пресі на Фльориді, про мартирологію нашої Церкви. Він згадує про незабутній день 12-го березня 1988 року, як ми разом із нашими єпископами, Владиками Робертом і Василем так величаво обходили наше 1000-ліття Хрищення України. Він ще донині подивляє героїзм синів і дочок України, що, не зважаючи на жорстокі переслідування, залишилися вірними своїй Церкві і народові. Своє небуденне послання закінчує словами надії, що вже вкоротці єпископ Риму буде могти відвідати Україну та привітати вільний український народ його традиційним Слава Ісусу Христу!

Під час зустрічі Папи Івана Павла II з Міхаїлом Горбачовим зарисувалась на горизонті надія, що Святіший Отець повторить йому ті самі слова, які недавно висловив на шостому синоді наших єпископів у Римі, що — „Без легалізації Української Католицької Церкви в Україні не може бути мови про якусь демократію у Совєтському Союзі!"

Пам'ятного дня 26-го листопада цього року, о 3-ій год. по полудні зібралося біля 500 осіб на небуденне Богослуження в катедрі Богоявлення Господнього у Венис. У великій мірі це були наші вірні та коло 20 відсотків американців. Саму відправу започаткував маестро Василь Мельничин сольом побожної пісні „Аве Марія" при акомпаньяменті органів. Оцю дуже величаву відправу служив сам єпископ Джан Невинс в асисті сімох священиків, включно із нашим парохом о. митр. Матвієм Берком.

Моління, подані у спеціяльній брошурі, співали на переміну священики із вірними. Головну проповідь виголосив митр. о. М. Берко по-англійськи, у якій накреслив коротко історію нашої Церкви та передовсім зупинився докладно на періоді жорстоких її переслідувань, почавши від 1946 року по сьогоднішній день. При тому він теж згадав віщі слова нашого Великого Митрополита Андрея Шептицького, що перед своєю смертю заповів нечувану руїну, а згодом тріюмфальне воскресіння нашої Української Католицької Церкви.

Під час відправи маестро В. Мельничин відспівав „Отче наш" так мелодійно і так імпресивно, що відгомін співу ще довго буде лунати у цій гостинній катедрі.

Єпископ Джан Невинс звернувся до учасників цієї Богослужби зі словами подяки, признання і подиву для твердої віри українського народу, згадавши при тому „гробокопателя" Сталіна, який вже давно скінчився, а Українська Католицька Церква живе і буде жити вічно. Благословляючи вірних, свою дуже прихильну проповідь закінчив словами „Слава Ісусу Христу".

На закінчення цієї відправи ціла церква відспівала із небувалим відчуттям „Боже Великий, Творче всесильний".

Першими вийшли до притвору священослужителі, де єпископ Джан Невинс вітав учасників Богослужби, а наші вірні дякували йому за його правдиву християнську любов до нашої Церкви і нашого народу.

Американські учасники цієї Архиєрейської Вечірні дивилися на наших вірних з великою пошаною, бо їх так гідно репрезентували їхній парох митр. о. Матвій Берко своєю непересічною проповіддю, маестро Василь Мельничин оперовим співом набожних мельодій та в кінці сам спів пісні „Боже Великий, Творче всесильний" утвердив чужинців, що українці — це невмирущий народ, а Церква його — вічна!

Василь Самофал

Храмовий празник у церкві Покрова Пресвятої Богородиці в Пармі

5-го листопада ц.р. в залі церкви Покрова Пресвятої Богородиці в Пармі, Огайо, відсвятковано церковний празник. О 10-ій ранку парох о. д-р Іван Тилявський відправив Службу Божу і виголосив присвячену цій події проповідь. Співав хор під керівництвом дяковчителя і диригента інж. Зенона Мягкого.

Після Служби Божої почався концерт. Програмою проводив д-р Володимир Боднар, перший радний. Головним промовцем був інж. Василь Колодчин з Дітройту. В своїй цікавій промові він згадав багато наболілих справ нашої церкви. Інж. В. Колодчин очолює Світове Т-во за Патріярхат, охоплює цілу нашу діяспору. Прелеґент брав участь у нарадах і різних сесіях в часі синодальних днів нашої церкви в Римі. 26-го вересня доповіди виголосили інж. В. Колодчин, Горчинська з Чикаґо і Патріярх Любачівський. 27-го вересня відправлено з участю епископів Св. Літургію і Панахиду за Покійного Патріярха Йосифа у п'яту річницю його смерти. Тризною проводили отці мітрати Хома і Бутринський. Мирянська делеґація відвідала всі західні амбасади та їх заграничні інституції акредитовані при Ватикані і Римі. Тим разом приймали їх офіційно самі амбасадори із секретарями, цікавилися справою леґалізації нашої Церкви на Україні. Порозумівалися англійською, французькою і німецькою мовами. Інж. В. Колодчин згадав, що ще перед Синодом вислано 8-сторінковий матеріял до всіх наших Епископів і Святійшого Отця. Прелеґент сказав, що новий міністер для справ релігії в Совєтському Союзі, прихильніше ставиться до справи леґалізації Укр. Кат. Церкви в Україні. Завзятим противником леґалізації є патріярх Російської Православної Церкви в Совєтському Союзі Пімен і екзарх України, митрополит Києва Філярет. На приблизно 6,800 парохій, з яких 4,000 є на території Галичини, колишніх наших з перед року насильного „воз'єднання" в 1946 році. Піменові не хочеться втратити загарблених католицьких церков та маєтків. Інж. В. Колодчин вірить, що силою обставин і під натиском опінії цілого культурного світу таки прийде до леґалізації УКЦ в Україні. М. Ґорбачов має незадовго зустрітися з Папою, а найважливішою точкою в їх розмовах буде справа леґалізації УКЦ. З другого боку, М. Ґорбачову дуже залежить на добрих відносинах з Ватиканом, а посередньо на західних інвестиціях і фінансовій підтримці скрахованого господарства в Совєтському Союзі. Прелеґент говорив, що коли прийде до леґалізації нашої Церкви в Україні, то у висліді будуть створені поодинокі епархії, як: Львівська, Івано-Франківська, Закарпатська, Ужгородська та інші, і тоді територіяльний (мовляв ми не маємо території) аспект, не буде мати жодного приміненя і Папа проголосить офіційно наш Патріярхат... Також

(Закінчення на стор. 4)

У пам'ять нашого Дорогого Родича й Незабутнього Друга

бл. п.

Д-ра РОМАНА ЛЕҐЕДЗИ

який відійшов у Вічність 1-го листопада 1989 р. та був похоронений в Клифтоні, Н. Дж. складаємо НА ФОНД ДОПОМОГИ УКРАЇНІ — НАРОДНИЙ РУХ:

Роман і Галина Микита — 100 дол., Зенон і Віра Салевич — 100 дол., Мирон і Ольга Гнатейко — 100 дол., Олександер Салевич — 75 дол. По 50 дол.: Віра Леґедза, Зенон, Галя й Уляна Леґедза, Ігор і Віра Микита, Павлина Німилович, Осип і Надя Німилович, Ігор і Віра Гайда, Леонід і Уляна Каменецькі, В. і Д. Рудакевичі, Тетяна Левайн, Юрій і Лідія Гук та Володимир і Уляна Гайдар. Іриней Темницький — 400 дол. (Разом 1,325.00 дол.)

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ нашого Найдорожчого МУЖА, БАТЬКА, СИНА І ЗЯТЯ

бл. п.

ОСТАПА КВІТКОВСЬКОГО

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

в п'ятницю, 22-го грудня 1989 року

в церкві Непорочного Зачаття Преч. Діви Марії в Гамтрамк (Дітройт), Миш., ЗСА;
в катедрі св. Йосафата в Торонто (Канада);
в соборі св. Софії в Римі (Італія)

Про молитви просять:

дружина — МАРТА
син — АДРІЯН
мати — МАРІЯ
теща — СОФІЯ ФЕДИШИН

Учні з України...

(Закінчення зі стор. 1)

Л. Хміль, Богдан Ноздратенко і Т. Ґолощук виводять українські танці перед учнями середньої школи в Ді Калб.

Учителька Леся Куропась в розмові із учнями Лесею Хміль і Танею Ґолощук в часі відвідин початкової школи в Ді Калб.

тинних домах і там вони, як інформує своїх читачів К. Астлінґ, почувалися справді „як дома". Вони були захоплені гостинністю в ЗСА і повагою з якою усі ставилися до їхньої групи. Сподіються, що в наступному році група учнів із середньої школи в Ді Калб поїде, як частина вимінної програми, до Києва.

Як відомо, вліті 1989 року дев'ять учнів з Чикаґо були у такій вимінній програмі гостями в Києві, між ними три українці.

Чикаґо є одним з чотирьох міст, що отримали стипендію 50,000 дол. з фонду Саманти Смит, яка в 1983 році як учениця середньої школи відвідала на запрошення уряду СССР цю країну, а коротко після того, загинула у летунській катастрофі. Стипендія її імені призначена на такі вимінні програми поміж учнями середніх шкіл.

ГОЛОВА ПАРЛЯМЕНТАРНОЇ комісії в СССР заявив, що Александер Солженіцин, та інші видворені через свої дисидентські погляди громадяни СССР, можуть назад отримати своє громадянство, якщо вони про це впімнуться. Алєксєй Єлісєєв сказав кореспондентам урядової газети „Ізвєстія", що відомі постаті совєтської культури, між ними А. Солженіцин, російський письменник і лавреат Нобелівської нагороди та Мстіслав Ростроповіч, світової слави челіст, можуть відновити своє громадянство, виповняючи тільки аплікацію в цій справі.

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА ПРОТЕСТИ груп, які репрезентують чужинецьких робітників, японський парлямент схвалив поправку до свого іміграційного закону, яка вперше дозволятиме покарання гривною фірм, які прийматимуть до праці нелегальних чужинецьких робітників.

В невимовному смутку ділимося сумною вісткою із Членством Спілки Української Молоді та Українським Громадянством, що в суботу вечером, 9-го грудня 1989 року відійшов у Вічність наш Дорогий Друг

сл. п.

МИХАЙЛО БУРЧАК

Покійний був активним членом СУМ в Німеччині, Арґентині, а від 1972 року в Осередку СУМ ім. 30-го Червня в Йонкерсі, ЗСА, де займав різні пости: голови, місто-голови, головного виховника та інші.

Йонкерська українська громада пам'ятатиме Покійного Михайла, як невсипущого працівника Організацій Українського Визвольного Фронту, члена ООЧСУ, члена церковного хору св. Михаїла, учителя Школи Українознавства, голову Дому СУМ, організатора збірки Івана Дем'янюка, синові Петра Рубана, в улаштовуванню концертів з України, секретаря Комітету Тисячоліття Хрищення України, члена комітетів сумівських фестивалів, а зокрема відданим у вихованню нашої сумівської молоді, в нашім Осередку та на сумівській Оселі в Елленвіл, за що КУ СУМ на минулім З'їзді нагородила Його „Визначним ЧЛЕНОМ СУМ".

Сл. п. Михайло був також провідним членом ОУН, членом КУ СУМ та членом хору „Думка" в Ню Йорку.

Останніми місяцями переживав події на Україні і мріяв, що вони доведуть скоро до здобуття нашої самостійности, для якої Він так багато вклав свого знання та труду.

Сл. п. Михайло Бурчак народився 5-го жовтня 1927 року в Рогатині, Україна. В 1965 році оженився у Філядельфії з Любою Фурчак.

Невмолима смерть забрала від нас безкомпромісового націоналіста та вірного сина Українського Народу для якого трудився до останньої хвилини Свого життя.

Опечаленій смутком Родині, дружині Любі та дітям — Андрієві і Христі висловлюємо наше глибоке співчуття.

Нехай добра пам'ять про нашого Друга Михайла залишиться все між нами, а Його жертвенність і відданість для Української Справи хай стане взором і заохотою до дальшої праці до наслідування молодшим поколінням.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Управа та Членство Осередку СУМ в Йонкерсі, Н. Й.

ФЕДЕРАЛЬНА ПРОГРАМА реєстрації донорів кісткового мозку має велику недостачу, що призводить до приватних пошуків донорів за великі суми грошей. Завданням крайової програми, яка була заснована два роки тому, було зареєструвати 100,000 донорів кісткового мозку. Не зважаючи на те, що вже є зареєстровано 66,000 донорів, директор програми після наукового дослідження виявив, що для задовільного висліду необхідно мати найменше мільйон зареєстрованих донорів. Вчені прийшли до висновку, що люди генетично є настільки різнорідні, що кістковий мозок одного з 20,000 може співпасти, не беручи до уваги рідкісні типи. Лише десять відсотків хворих левкемією, або якоюсь іншою смертельною хворобою мають надію, що знайдуть відповідного донора. Федеральна програма натрапила на проблему генетичного неспівпадіння кісткового мозку людей різних рас. Зареєстровані донори в більшості є білі.

КУТОК БРАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТИ

Різдвяні картки до українців у війську

Уже третій рік підряд УНСоюз веде акцію висилання різдвяних побажань до українців у війську. Ця акція вдалася і тому повторюємо її і цього року.

Ми знаємо, що українці служать в американських і канадських збройних силах, чи то на базах армії, морської піхоти, летунства, прибережної гвардії, на бойових кораблях, в амбасадах, а у випадку канадських збройних сил, зберігають мир між ворожими військами на Близькому Сході. Я певний, що наші військовики будуть вдячні за ці побажання, де б вони не знаходилися в світі.

Отже, Український Народний Союз закликає всіх читачів присилати імена і прізвища знаних їм осіб у військовій службі. УНСоюз вишле їм різдвяні побажання, якщо отримає від вас виповнену анкету з нашого оголошення про цю кампанію. Можна також слати безпосередньо дані, а саме, рангу, ім'я і прізвище та військову адресу до: Fraternal Activities Coordinator, Ukrainian National Association, 30 Montgomery St., 3rd Fl., Jersey City, N.J. 07302.

Андрій Воробець,
координатор братської діяльности

Шановні Секретарі та Організатори УНС!

Членська кампанія 1989 року кінчається з 29-им грудня. Тому аплікації нових членів приймаємо Головна Канцелярія тільки до 29-го грудня 1989 року.

Докладіть всіх старань, щоб виконати свої квоти та вислати аплікації вчасно, щоб вони дійшли до Головної Канцелярії не пізніше, як 29-го грудня 1989 року.

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УНС

ПОВІДОМЛЕННЯ Членам і Відділам УНСоюзу

Повідомляємо Членів і Відділи УНСоюзу, що з уваги на закінчення року, Головна Канцелярія УНСоюзу мусить замкнути рахунки та зденонувати у банках гроші, одержані від Відділів

НЕ ПІЗНІШЕ, ЯК ВПОЛУДНЕ 29-го ГРУДНЯ 1989 року

Гроші, прислані пізніше вже не зможуть бути зачислені на 1989 рік. З уваги на це, закликаємо всіх Членів УНСоюзу заплатити вкладки, платні в цьому місяці, якнайскорше, а всі Відділи УНСоюзу виспати розчислення і гроші так скоро, щоб вони наспіли до Головної Канцелярії не пізніше як у П'ЯТНИЦЮ, 29-го ГРУДНЯ 1989 року до полудня.

Звертається увагу на те, що Відділи, які спізняться з присилкою вкладок, будуть подані як довжники в річному звіті.

Головна Канцелярія УНС

Вшанували Т. Шевченка в Денвері

175-річчя з дня народження Траса Шевченка, нашого найбільшого національного пророка, та рік української мови відзначила українська громада Кольорадо святочними сходинами 22-го жовтня ц.р.

Організаторами сходин були місцеві відділи ООЧ СУ, й Українознавчих курсів у Кольорадському університеті в Боулдер. Свято відбулося в залі української католицької церкви в Денвері.

Програму свята започаткував жіночий хор, який під диригентурою Я. Нижника та при фортепіяновому супроводі мгр М. Вижнівської відспівав „Заповіт" Т. Шевченка.

Після вступного слова проф. Є. Петрівського діти місцевої парафіяльної школи при українській католицькій церкві виступили з такими точками: „Учітеся брати мої" — діточий хор, „Українське село" — декламація Тараса Винара, „Калина" — декламація Йосифа Кузьмин, „Садок вишневий коло хати" — дитячий хор старших дівчат.

Святочну доповідь „Тарас Шевченко й сучасна Україна" виголосить гість з Торонто, д-р Валентин Мороз. Доповідач у дуже змістовних словах начеркнув нероздільний процес нашої історії, незамінність компоненту „Україна", що зливаються в одне з Шевченковим вченням, яке зв'язує всі епохи, всі верстви нашого народу, всі наші надії. Промовець дуже вміло підчеркнув свої думки та вислови цитатами з поезій Т. Шевченка.

В наступних точках програми Є. Коцюба продеклямувала поему С. Кузьменко „Кобзар", а В. Крушельницький „Холодний Яр" Т. Шевченка.

На закінчення програми бандуристки О. Мошинська і Б. Желем та жіночий хор виступив з піснями „Думи мої думи" та „Встає хмара з-за лиману".

Українським національним гимном закінчено святочні сходини. Належиться висловити подяку та признання організаторам, виконавцям, управі школи та присутнім за дійсно святочне вшанування вище згаданих роковин.

Сестриицтво при українській церкві приготувало смачний буфет.

Н.Н.

Зустріч громадянства з О. Бердником у Пармі

31-го жовтня ц.р. у Пармі, в залі ім. Митр. Шептицького, о 8-ій год. вечора заходами місцевого УЗО відбувся цікавий вечір-зустріч з Олександром Бердником. Вечір відкрив голова УЗО, мгр Василь Ліщинецький і представив прелегента О. Бердника як письменника, поета, філософа, театрального мистця, містика, активного члена Гельсінської Групи та Народного Руху в Україні за Перебудову, довголітнього політв'язня і невтомного борця за волю України.

О. Бердник виглядає як пророк — аскет, атлетичної будови, дуже високий, поставний, зі сивою бородою, буйним, довгим волоссям, та проникливими, вдумчивими очима. Він народився 25-го листопада 1927 року в селі Вавилові на Херсонщині. Служив в Червоній Армії і був на фронті. В роках 1945-49 студіював театральне мистецтво і працював актором. За його письменницьку працю та любов до України був засланий на Сибір і Казахстан. Роки 1955 — 72, це роки інтенсивної, літературно-поетичної творчості, та публікацій. Після арешту Миколи Руденка очолює Гельсінську Групу. В році 1979 його засуджують на 6 років ув'язнення і 3 роки заслання в Пермському концтаборі.

Його твори повні безмежної любові до України, її світлої історії та візії скорого воскресіння. Модератором зустрічі була проф. д-р Христина Раковська. Вона фахово і науково представила слухачам нові філософічні наукові напрямки, якими О. Бердник спеціяльно цікавиться, як антропологію, астрономію, реляцію, тивність думки часу і простору, теорії Йоги і Будди, містику та астральні сили.

Свій виступ Бердник почав рецитацією власного патріотичного вірша. Прелегент на голову вищий від всіх присутніх і голос в нього певний, звучний та виразний. З його слів і його особи променіє сила духа, любов до України і віра в її всесвітню місію. Згадував наше славне минуле, історичні постаті, козаків та кобзарів, які оспівували нашу боротьбу, нашу традицію. В 1936 році майже всіх наших кобзарів вивезено на Сибір, де вони поголовно серед страшних злиднів вмирали. Залишилося в живих кількох. Сьогодні на Україні кобзарство знову відроджується. Повстає багато шкіл кобзарського мистецтва, хоч би згадати таких славних, як Чупринка і брати Литвини. О. Бердник каже, що наші погиблі козаки, кобзарі, гетьмани пішли в небесні світи і тепер нам помагають та просять Бога і заступництво Матері Божої. Наш нарід тепер пробудився і його потенціял великий. Треба тільки нам об'єднати всі сили, без огляду на релігійні чи політичні переконання. Ми часто маємо цілком неоправданий комплекс меншевартости. О. Бердник наводить багато імен і ділянок, де українські вчені були на передових місцях і були винахідниками. Згадує і про Чорнобильську трагедію і говорить, що настав вже час, щоб ціле людство переставило себе у сферу духовости, а вільна Україна може в цьому домінувати. Бо якщо техніка, винаходи і матеріялізм підуть таким темпом, то катаклізм людства близький. Тільки удуховлення може спасти нас. Згадав і І. Франка в „Мойсеї", що наш дрімучий нарід відзивається і його гону до волі вже не спинити. Генетична сила народу пробуджується і настав час воскресіння. В Україні є поділені думки і під тим аспектом є співдія і консолідація сил. Прелегент позитивно висловлюється про нашу еміграцію в ЗСА і Канаді та що ми зберегли українське серце. Треба нам тісної співпраці діяспори з Україною, більше зустрічей та духової і фінансової підтримки. У нас на Україні немає ні комп'ютерів, машин до писання чи навіть приміщень до праці. У більших осередках ЗСА і Канади повинні бути відчинені ощадностеві конта фінансової допомоги Національному Рухові в Україні. У Пармі вже таке конто існує в „Кредитівці". О. Бердник напоминав нас піклуватися нашими дітьми, зберегти їх для України, та виховувати їх в українській атмосфері. Закликав зберегти козацький вогонь, але більше шаблею духа, чим фізичною силою. Україна повинна бути взірцем цілому світові. О. Бердник ще згадував у своєму слові про філософію повного розкриття приспаних резервів організму, ідею альтернативности та про астральні явища. Сентиментальною піснею з касетки „Про Україну" та словами „Розкривайте серце" закінчив О. Бердник свою доповідь. У вечірній дискусії О. Бердник вияснював ще наболілі справи і все мав оптимістичну, часом переплітану гумором відповідь.

Проф. д-р Раковська, мгр Ліщинецький та учителька Оленка Хміляк дякували прелегентові за змістовну доповідь і попросили гостей до смачної перекуски в заряді пань з Комітету Суспільної Опіки про УЗО. Також були деякі до набуття книжки О. Бердника. Слухачі ще довго гуторили під враженням почутого, переживали висказані думки, дискутували і аж біля десятої вечора розходилися домів. Позитивним явищем було, що серед слухачів можна було запримітити цілком молоді обличчя.

Д-р Володимир Боднар

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

ПОЯВИЛОСЯ 26-ТЕ ЧИСЛО ЖУРНАЛУ „НАШ СПОРТ"

На початку грудня ц.р. вийшло у світ 26-те число журналу „Наш Спорт". „Наш Спорт" — це єдине українське спортове видання у вільному світі, що виходить неперіодично українською і англійською мовами.

В 26-му числі поміщені цікаві матеріяли ілюстровані історичними фотознімками. Читачі, зацікавлені організованим українським спортом, знайдуть багато інформативного про діяльність Української Спортової Централі Америки і Канади, її управи та річні чемпіонати з окремих ділянок спорту. Чимало місця присвячено тематиці нашого спорту в сучасній Україні: про осяги українських спортових зірок на міжнародній арені, кінцевий показник табелі ігор вищої футбольної ліги СССР, про славну футбольну дружину „Дніпро" Дніпропетровськ. Обширні згадки про видатних спортовців України, футболіста Олега Блохіна, гокеїста Владислава Третяка. З американського терену надруковане інтерв'ю обидвома мовами з сучасною українською гокейовою зіркою Михайлом Крушельницьким з клюбу Лос Анджелес „Кінгс". Англійською мовою поміщено добірку голосів з підсовєтської преси, в якій були домагання українських спортових діячів про те, щоб українські спортовці могли на Олімпіядах і міжнародній арені виступати самостійно.

Для нашої молоді цікаво буде прочитати статтю автора з сучасної України, як виховуватися фізично запорізькі січовики.

Не менш цікаво описав поїздку минулого літа в Україну української бейзболової дружини з Торонто її учасник зі ЗСА.

Є в журналі й сатирично-гумористичні сторінки, обширні статті, ілюстровані фотознімками про спортову Школу „Ч. Січі", яка в цьому році відзначила свій 20-річний ювілей. Футболісти, учасники ювілейного турніру з дружин „Леви" Чикаго, „Черник" Дітройт, УСК Ню Йорк і УСВТ „Ч. Січ" знайдуть згадку теж ілюстровану своїми фотознімками.

Журнал „Наш Спорт", як орган УСВТ „Ч. Січ", відзначив 50-річчя самостійности Закарпатської України одностірінковою добіркою фотоілюстрацій, радісних і трагічних, — про тодішніх закарпатських січовиків.

„Наш Спорт" — чудова лектура для симпатиків українського спорту і особливо для нашої молоді. Зацікавлені набути це важливе число журналу можуть замовити його висилкою 3.50 дол., що включає оплату пересилки, на адресу: „Our Sport", 680 Sanford Ave, Newark, NJ 07106.

Д-р О. Попович виграв шаховий турнір ФІДЕ в Пенсильванії

В жовтні і листопаді ц.р. Шахова федерація стейту Пенсильванія провела турнір з метою дати нагоду місцевим майстрам здобути рейтінг Міжнародної Шахової Федерації, ФІДЕ. В цьому турнірі змагалося кругово системою 10 майстрів, з них трьох майстрів ФІДЕ і два кандидати на майстрів.

Чистим переможцем вийшов шахіст УСВТ „Чорноморська Січ", майстер ФІДЕ д-р Орест Попович, здобувши кінцевий вислід турніру 8.5:2.5. Дальші місця зайняли: В. Пейдж (8), К. Шлайнкофер (7.5), Н. Роджерс (6.5), Д. Гертлер (6.5), К. Дегмелт (6), К. Поттс (5), М. Стайлер, А. Мітчел, Р. Грей і Гайсман (по 4), Р. Коген (2).

Жіноча відбиванкова дружина „Ч. Січі" стала учасником турніру ЮСВБА

В суботу, 2-го грудня ц.р., жіноча відбиванкова дружина „Ч. Січі" взяла участь в черговому турнірі відбиванкової Асоціяції ЗСА, який пройшов в залі Колюмбійського університету в Ню Йорку. В звітовому турнірі взяло участь 10 чолових дружин трьох стейтів, які на початку відбули розгривки у двох підгрупах і після них півфінальні і остаточно фінал за першенство турніру. Технічні висліди нашої дружини: „Ч. Січ" — Лівінгстон „Стрікс" — 15:1, 5:15, Воррен В.К. — 11:15, 11:15, „Флямінго" В.К. — 12:15, 5:15, „Централ Парк" Н.Й. — 15:11, 10:15. Згідно з цими вислідами „Ч. Січ" зайняла третє місце в підгрупі і цим самим не дійшла до півфінальних ігор. Склад „Ч. Січі": С. Галій-Моравська, С. Дівис, Н. Моравська, А. Као, Д. Маркусь, С. Лопатовська, Л. Андерсон. Провідниця С. Галій-Моравська, тренер Павло Галій.

ВІСТКИ З УКРАЇНИ

Провід львівських „Карпат" подався у відставку

Згідно із статтею В. Михайлова, що появилася у київській „Спортивній газеті" з 25-го листопада ц.р., в жовтні подався у відставку провід футбольного клюбу „Карпати" у Львові, а саме: Юліян Кордіяк — президент, Борис Рассихін — тренер і Ігор Кульчицький — провідник дружини (менаджер). Причиною резиґнації стала стаття члена Спілки письменників СССР І. Сала, що появилася в газеті „Ленінська молодь" 26-го жовтня ц.р. В статті автор звинуватив президента Ю. Кордіяка та згаданих тренера і провідника дружини в тому, що „Карпати" замість першого, зайняли третє місце в 5-ій футбольній зоні СССР і цим самим не дійшли до фінальних ігор за вхід до вищої, 1-ої ліги імперії. Коментуючи статтю І. Сала, Михайлов в першу чергу відмітив, що Сало — „людина запальна, в нього болільницькі емоції часто переважають над бажанням розібратися в суті справи". Схоже, продовжує Михайлов, бракувало тверезого аналізу І. Салу й при підготові матеріялу в „Ленінській молоді"... Не усі аргументи автора були правильними. А поки що примірники „Ленінської молоді" з 26-го жовтня ц.р. стали ледь не бібліографічною рідкістю. Далі реферуючи статтю І. Сала, що мала заголовок „Футбол і... мафія". Михайлов зацитував речення, в яких автор звинувачував тренера Рассихіна, провідника Кульчицького і воротаря Квасникова за програш у Львові з молдавським клюбом „Текстильник". Михайлов признає тільки рацію І. Салові за ствердження факту, що майже від початку відродження „Карпат", відносини не склалися між Кордіяком і Б. Рассихіним, І. Кульчицьким. В другій половині сезону непорозуміння існували між Рассихіним, Кульчицьким і Поточняком та адміністратором дружини А. Тищенком." На думку Кульчицького, пише Михайлов, клюб і Ю. Кордіяк мало робили для добра дружини, зокрема Кордіяк приділяв явно недостатньо часу виконанню своїх обов'язків. Кордіяк працює директором спортово-культурного комплексу виробничого об'єднання „Електрон", а президентські обов'язки виконував на громадських засадах... Невдоволення з праці проводу „Карпат" висловив теж заслужений тренер України К. Міклошц, який відмітив, що в дружині зовсім не проводилася виховна робота... Висловилися критично й деякі молоді змагуни. Р. Забранський сказав: „Я голосував проти тренерів, бо вони обманювали нас, молодих. І мені не дісталася французька парфюмерія. От і з поїздками. Обіцяли Канаду, Америку, а їдемо в Польщу... Стаючи у своїй обороні, Кордіяк між іншим сказав: „Я вважаю, що команда виступила успішно. Але нас не влаштовують методи, якими було вигране третє місце. Тассихін та Кульчицький жили тільки сьогоднішнім днем..."

А закінчив свою статтю Михайлов такими словами: „Все так просто. Третє місце, перше... Були фахівці — немає фахівців. Хто на черзі на екзекуцію?"

(от)

Храмовий...

(Закінчення зі стор. 3)

слова Папи на синодальних нарадах були оптимістичні, прихильні та зі зрозумінням ситуації на рідних землях.

В наступній точці програми виступило жіноче вокальне тріо „Верховина" з Торонто, під керівництвом Олени Глібович. Вони відспівали шість пісень і одну мельо-деклямацію. Гарним своїм співом і доброю інтерпретацією вони дали нам духову насолоду і розраду. Солісткою в пісні „Богородице Діво", муз. Гнатишина, була доня О. Глібович, Марічка Глібович. Керівник ансамблю О. Глібович виконала сентиментальну і з чуттям мельо-деклямацію „На зелених горах", фортепіяновий супровід Янини Стецкевич. Рената Кость продеклямувала патріотичний вірш М. Матіїва-Мельника. Після закінчення програми о. д-р Тилявський провів молитву.

Д-р В. Бодчар